

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 20. srpnja 2021.
(OR. en)

10687/21

Međuinstitucijski predmet:
2021/0222 (NLE)

ECOFIN 722
CADREFIN 371
UEM 211
FIN 592

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet: PROVEDBENA ODLUKA VIJEĆA o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske

PROVEDBENA ODLUKA VIJEĆA

od ...

o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost¹, a posebno njezin članak 20.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

¹ SL L 57, 18.2.2021., str. 17.

budući da:

- (1) Izbijanje bolesti COVID-19 narušilo je gospodarstvo Hrvatske. Bruto domaći proizvod (BDP) po stanovniku Hrvatske u 2019. iznosio je 42,7 % prosjeka Unije. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2021. realni BDP Hrvatske u 2020. smanjio se za 8,0 % i očekuje se da će se u 2020. i 2021. kumulativno smanjiti za 3,4 %. Dugotrajni aspekti koji utječu na srednjoročne ekonomske rezultate uključuju opterećujuće poslovno okruženje, neusklađenost vještina s potrebama tržišta rada i manjak radne snage te nisku razinu ulaganja u istraživanje i razvoj te digitalne infrastrukture, što sve zajedno doprinosi niskom potencijalnom rastu. Osim toga, Hrvatska mora poboljšati učinkovitost svoje javne uprave kako bi se omogućila bolja izrada, koordinacija, provedba i evaluacija javnih politika te osigurao kapacitet za apsorpciju sredstava iz fondova Unije, s ciljem da u razdoblju do kraja 2027. potencijalni priljev financijskih sredstva Unije dosegne oko 40 % BDP-a.

- (2) Vijeće je 9. srpnja 2019. i 20. srpnja 2020. Hrvatskoj uputilo preporuke u kontekstu europskog semestra. Vijeće je Hrvatskoj posebno preporučilo da u skladu s općom klauzulom o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu poduzme sve mjere potrebne kako bi učinkovito odgovorila na pandemiju, održala gospodarstvo i pružila potporu oporavku koji će uslijediti; da provede, kad to gospodarski uvjeti dopuste, fiskalne politike s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja održivosti duga, uz poticanje ulaganja; da ojača proračunski okvir i prati nepredviđene obveze na središnjoj i lokalnoj razini; da unaprijedi otpornost zdravstvenog sustava; da promiče uravnoteženu zemljopisnu raspoređenost zdravstvenih radnika i ustanova, bližu suradnju upravnih tijela na svim razinama i ulaganja u e-zdravstvo. Vijeće je također preporučilo Hrvatskoj da ojača mjere i institucije tržišta rada i njihovu koordinaciju sa socijalnim službama, konsolidirajući također socijalne naknade i poboljšavajući njihov učinak na smanjenje siromaštva. Vijeće je Hrvatskoj preporučilo da provede reformu sustava obrazovanja i poboljša pristup obrazovanju i osposobljavanju na svim razinama te kvalitetu obrazovanja i osposobljavanja i njihovu relevantnost za tržište rada i da promiče stjecanje vještina. Vijeće je Hrvatskoj preporučilo da nastavi provoditi mjere kojima se malim i srednjim poduzećima i samozaposlenim osobama osigurava likvidnost; da dodatno smanji parafiskalne namete i regulatorna ograničenja tržišta robe i usluga; da poboljša korporativno upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu; i da intenzivira prodaju takvih poduzeća i neaktivne imovine.

Vijeće je Hrvatskoj preporučilo da poveća kapacitet i učinkovitost javne uprave kad je riječ o izradi i provedbi javnih projekata i politika na središnjoj i lokalnoj razini; da smanji teritorijalnu rascjepkanost javne uprave i pojednostavni funkcionalnu raspodjelu nadležnosti; i da u suradnji sa socijalnim partnerima uvede usklađene okvire za određivanje plaća u javnoj upravi i javnim službama. Hrvatskoj je nadalje preporučeno da dà prednost već razrađenim projektima javnih ulaganja i usmjeri politike ulaganj na istraživanja i inovacije, održivi gradski i željeznički promet, čistu energiju, obnovljive izvore energije i okolišnu infrastrukturu, zelenu tranziciju i digitalnu tranziciju, vodeći računa o regionalnim razlikama. Vijeće je na kraju preporučilo Hrvatskoj da unaprijedi sprečavanje i sankcioniranje korupcije, osobito na lokalnoj razini, te da poboljša učinkovitost pravosuđa. Nakon što je ocijenila napredak u provedbi tih preporuka za pojedinu zemlju u trenutku dostave plana za oporavak i otpornost, Komisija je zaključila da su u potpunosti provedene preporuka o izravnom djelotvornom odgovoru fiskalne politike na pandemiju, održavanju gospodarstva i potpori oporavku koji će uslijediti i preporuka o nastavku provedbe mjera kojima se MSP-ovima i samozaposlenim osobama osigurava adekvatna likvidnost.

- (3) Komisija je 2. lipnja 2021. u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹ objavila detaljno preispitivanje za Hrvatsku. Komisija je na temelju analize zaključila da u Hrvatskoj postoje makroekonomske neravnoteže, posebno zbog javnog, privatnog i vanjskog duga, u kontekstu niskog potencijalnog rasta.

¹ Uredba (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža (SL L 306, 23.11.2011., str. 25.)

- (4) Hrvatska je 14. svibnja 2021. u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241 Komisiji dostavila svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost. Plan je dostavljen nakon postupka savjetovanja, provedenog u skladu s nacionalnim pravnim okvirom, koji uključuje lokalne i regionalne vlasti, socijalne partnere, organizacije civilnog društva, organizacije mladih i druge relevantne dionike. Nacionalna odgovornost za planove za oporavak i otpornost temelj je za njihovu uspješnu provedbu, trajan učinak na nacionalnoj razini i vjerodostojnost na europskoj razini. Na temelju članka 19. Uredbe (EU) 2021/241 Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjericama za ocjenjivanje utvrđenima u Prilogu V. toj uredbi.
- (5) Planovima za oporavak i otpornost trebali bi se nastojati ostvariti opći ciljevi Mehanizma za oporavak i otpornost uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/241 („Mehanizam”) i Instrumenta Europske unije za oporavak uspostavljenog Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094¹ radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19. Planovi bi trebali promicati ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju Unije doprinoseći šest stupova iz članka 3. Uredbe (EU) 2021/241.

¹ Uredba Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433I, 22.12.2020., str. 23.).

- (6) Provedba planova za oporavak i otpornost država članica predstavljat će koordinirani napor koji se sastoji od reformi i ulaganja u cijeloj Uniji. Koordiniranom i istodobnom provedbom te provedbom prekograničnih i višedržavnih projekata te će se reforme i ulaganja međusobno jačati i stvoriti pozitivan učinak prelijevanja u cijeloj Uniji. Stoga će otprilike jedna trećina učinka Mehanizma na rast i otvaranje radnih mjesta u državama članicama proizići iz prelijevanja iz drugih država članica.

Uravnotežen odgovor kojim se doprinosi šest stupova

- (7) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (a) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.1. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost u velikoj mjeri (ocjena A) predstavlja sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na ekonomsku i socijalnu situaciju te time primjereno doprinosi svih šest stupova iz članka 3. te uredbe, uzimajući u obzir specifične izazove s kojima se dotična država članica suočava te njezina dodijeljena financijska sredstva.
- (8) Plan za oporavak i otpornost uključuje mjere kojima se doprinosi svih šest stupova, uz znatan broj komponenata plana za oporavak i otpornost koje se odnose na više stupova. Takvim se pristupom osigurava da se svaki stup sveobuhvatno uzme u obzir na usklađen način. Osim toga, s obzirom na specifične izazove s kojima se Hrvatska suočava, smatra se da je primjereno uravnotežen poseban naglasak na pametnom, održivom i uključivom rastu te na ekonomskoj i institucionalnoj otpornosti, zajedno s ukupnim ponderiranjem među stupovima.

- (9) Zelena dimenzija plana za oporavak i otpornost sadržava relevantne mjere za koje se očekuje da će doprinijeti klimatskom cilju i očuvanju okoliša i biološke raznolikosti. Glavne komponente usmjerene na zelenu tranziciju sastoje se od ulaganja u obnovu zgrada, obnovljive izvore energije i energetske učinkovitost, vodno gospodarstvo i gospodarenje otpadom te održivu i inovativnu mobilnost. Osim toga, plan za oporavak i otpornost uključuje ulaganja u istraživanje i razvoj te inovacije, očuvanje biološke raznolikosti i ekosustavâ te prelazak na zelena radna mjesta i kružno gospodarstvo. Jasno je iskazana usmjerenost na digitalnu transformaciju hrvatskog gospodarstva i društva, uz razne mjere potpore digitalizaciji javne uprave i pružanju internetskih javnih usluga. Uključena su i ulaganja u fiksnu i bežičnu digitalnu povezivost i komplementarne reforme u skladu s Unijinim vodećim programom o digitalnoj povezivosti i zajedničkim Unijinim paketom mjera¹, kako bi se olakšala ulaganja u digitalnu infrastrukturu u udaljenim i ruralnim područjima koja zaostaju u smislu usluga gigabitne povezivosti.

¹ Preporuka Komisije (EU) 2020/1307 o d 18. rujna 2020. o zajedničkom Unijinom paketu mjera za smanjenje troškova postavljanja mreža vrlo velikog kapaciteta i osiguravanje pravodobnog i investicijski poticajnog pristupa radiofrekvencijskom spektru za mreže 5G radi poticanja povezivosti u cilju pružanja potpore gospodarskom oporavku od krize uzrokovane bolešću COVID-19 u Uniji (SL L 305, 21.9.2020., str. 33).

- (10) Doprinos plana za oporavak i otpornost stupu pametnog, održivog i uključivog rasta snažno je usmjeren na poboljšanje poslovnog okruženja te potporu MSP-ovima i velikim poduzećima, kao i na poticaje za inovacije te istraživanje i razvoj. Mjere su usmjerene na dodatno smanjenje administrativnog i parafiskalnog opterećenja poduzeća, liberalizaciju nekoliko reguliranih profesija, čime se poboljšava pristup kapitalu za poduzeća radi povećanja konkurentnosti i produktivnosti, uz prilagođavanje poslovnih procesa poduzeća zelenoj tranziciji i digitalnoj tranziciji, među ostalim i povećanjem ulaganja tih poduzeća u zelenu tehnologiju. Plan za oporavak i otpornost je, osim toga, usmjeren na povećanje održivosti i uvođenje digitalnih tehnologija u sektoru turizma, osobito nadogradnjom infrastrukture radi povećanja njezine energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije, uz promicanje donošenja novih poslovnih planova u skladu s načelima kružnog gospodarstva. Socijalnu koheziju trebalo bi jačati uglavnom aktivnim politikama tržišta rada, među ostalim za ranjive skupine, mjerama u obrazovanju te socijalnim politikama čiji je cilj smanjenje siromaštva. Osim toga, trebalo bi poboljšati teritorijalnu koheziju, osobito pristupačnost i povezivost rijetko naseljenih područja i otoka, proširenjem, modernizacijom i poboljšanjem upravljanja cestovnom, željezničkom i pomorskom infrastrukturom, omogućavanjem bolje povezanosti elektroenergetske mreže jug-sjever i modernizacijom mreža javne odvodnje otpadnih voda i javne vodoopskrbe.

- (11) Poboljšanja u zdravstvenom sustavu pozitivno utječu na stup koji se odnosi na zdravlje te ekonomsku, socijalnu i institucionalnu otpornost u smislu potrebnih strukturnih reformi te zahtjevâ u pogledu infrastrukture i medicinske opreme, čime se također jačaju ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija i konvergencija u Hrvatskoj i Uniji. Osim toga, predviđene su mjere kojima bi se postigla potpuna teritorijalna pokrivenost primarnom zdravstvenom zaštitom i dostupnost lijekova, čime bi se poboljšala otpornost i pripravnost zdravstvenog sustava te istodobno povećala kvaliteta života u ruralnim, udaljenim i otočkim područjima. Planom za oporavak i otpornost predviđaju se ulaganja u dugotrajnu skrb radi povećanja dostupnosti, pristupačnosti i kvalitete usluga pomoći u kući i u pomoći u zajednici, kao i institucionalne skrbi isključivo za osobe koje su o njoj potpuno ovisne, dok se nekoliko komponenti odnosi na jačanje otpornosti javne uprave i institucija. Kad je riječ o obrazovanju, plan za oporavak i otpornost uključuje važne mjere čiji je cilj, među ostalim, povećanje sudjelovanja u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju ulaganjima u infrastrukturu, omogućavanje jednosmjenskog rada i povećanje broja obveznih nastavnih sati u osnovnim školama, preispitivanjem obrazovnih programa te modernizacijom visokog obrazovanja, što bi trebalo zamjetno poboljšati ishode učenja. Očekuje se da će reforme smanjiti rascjepkanost javnih istraživačkih institucija i preusmjeriti ih na istraživanja i inovacije usmjerene prema rezultatima te unaprijediti napredovanje u karijeri istraživača s posebnim naglaskom na znanosti, tehnologiji, inženjerstvu, matematici te informacijskoj i komunikacijskoj tehnologiji.

Svladavanje svih ili znatnog dijela izazova utvrđenih u preporukama za pojedinu zemlju

- (12) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.2. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će se planom za oporavak i otpornost doprinijeti djelotvornom (ocjena A) svladavanju svih ili znatnog dijela izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedinu zemlju upućenima Hrvatskoj, uključujući njihove fiskalne aspekte, i preporukama danima u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) 1176/2011, ili izazova utvrđenih u drugim relevantnim dokumentima koje je Komisija službeno donijela u kontekstu europskog semestra.
- (13) Za preporuke koje se odnose na izravni odgovor fiskalne politike na pandemiju može se smatrati da su izvan područja primjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske, neovisno o tome što je Hrvatska općenito primjereno i dostatno odgovorila na izravnu potrebu za potporom gospodarstvu fiskalnim mjerama u 2020. i 2021., u skladu s općom klauzulom o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu.

- (14) Plan za oporavak i otpornost sadržava opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno dopunjuju i doprinose djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela ekonomskih i socijalnih izazova navedenih u preporukama za pojedinu zemlju koje je Vijeće uputilo Hrvatskoj u okviru europskog semestra u 2019. i 2020., posebno kad je riječ o javnoj upravi; otpornosti zdravstvenog sustava; zapošljavanju, obrazovanju i vještinama, osobito za ranjive skupine; klimatskoj tranziciji i digitalnoj tranziciji; poslovnom okruženju; i pravosuđu.
- (15) Plan za oporavak i otpornost sadržava mjere za jačanje proračunskog okvira i doprinosi rješavanju izazova u hrvatskoj javnoj upravi, uključujući okvir za određivanje plaća i rascjepkanost na razini lokalne uprave. Posebnim mjerama nastoji se povećati kapacitet i učinkovitost javne uprave kad je riječ o izradi i provedbi javnih projekata i politika. U hrvatskom planu za oporavak i otpornost predviđene su mjere za povećanje djelotvornosti pravosuđa i navedene konkretne obveze skraćivanja trajanja sudskih postupaka, smanjenja broja neriješenih sudskih predmeta i unapređenja digitalizacije pravosuđa. Plan za oporavak i otpornost također uključuje mjere za unapređenje sprečavanja i sankcioniranja korupcije.

- (16) Preporuka Vijeća o reformi sustava obrazovanja razrađena je u planu za oporavak i otpornost mjerama za povećanje sudjelovanje u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, povećanje broja obveznih nastavnih sati u osnovnim školama, ažuriranje kurikuluma, promicanje digitalnih vještina i modernizaciju visokog obrazovanja. Ciljanim reformama i ulaganjima trebalo bi poboljšati procese u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje i doprinijeti povećanju sudjelovanja na tržištu rada donošenjem aktivnih politika tržišta rada, vaučerima za programe osposobljavanja i dokvalifikacije te izmjenama radnog prava. Izazovi koji se odnose na hrvatski sustav socijalne skrbi nastoje se riješiti mjerama za poboljšanje pokrivenosti socijalnim naknadama, usmjerenosti socijalnih naknada i osiguravanje adekvatnosti socijalnih naknada i mjerama kojima se omogućuje razvoj novih socijalnih usluga.
- (17) Hrvatski plan za oporavak i otpornost trebao bi unaprijediti poslovno okruženje u Hrvatskoj i ukloniti prepreke rastu i ulaganjima, kako su u više navrata utvrđene u preporukama Vijeća. Cilj je paketa mjera za poslovno okruženje smanjiti administrativno opterećenje i parafiskalne namete, smanjiti regulatorne zahtjeve za regulirane profesije te povećati pristup financiranju. Mjerama iz plana za oporavak i otpornost nastoji se poboljšati i korporativno upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu te intenzivirati prodaja takvih poduzeća i neaktivne imovine. Znatna ulaganja trebalo bi usmjeriti u zelenu tranziciju i digitalnu tranziciju. Znatna ulaganja predviđena u planu za oporavak i otpornost usmjerena su na provođenje preporuka Vijeća o energetske učinkovitosti, okolišnoj infrastrukturi i učinkovitijem prometnom sustavu. U hrvatskom planu za oporavak i otpornost također su predviđene dodatne mjere kojima se provode druge preporuke Vijeća Hrvatskoj, među ostalim preporuke u područjima istraživanja i inovacija te zdravstva.

- (18) Očekuje se da će se planom za oporavak i otpornost, svladavanjem prethodno navedenih izazova, doprinijeti i ispravljanju neravnoteža s kojima se Hrvatska suočava, kako su utvrđene u preporukama danima u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 u 2019. i 2020., posebno u pogledu visokih razina državnog, privatnog i vanjskog duga, u kontekstu niskog potencijalnog rasta.

Doprinos potencijalu rasta, otvaranju radnih mjesta i ekonomskoj, socijalnoj i institucionalnoj otpornosti

- (19) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (c) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.3. iz Priloga V. to uredbi očekuje se da će plan za oporavak i otpornost snažno utjecati (ocjena A) na jačanje potencijala rasta, otvaranje radnih mjesta i ekonomsku, socijalnu i institucionalnu otpornost Hrvatske, čime se doprinosi provedbi europskog stupa socijalnih prava, među ostalim i promicanjem politika za djecu i mlade, te na ublažavanje ekonomskih i socijalnih posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19, čime se jačaju ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija i konvergencija uutar Unije.

- (20) Simulacije službi Komisije pokazuju da plan za oporavak i otpornost, zajedno s ostalim mjerama Instrumenta Europske unije za oporavak, ima potencijal za povećanje BDP-a Hrvatske za 2,9 % do 2026., što ne uključuje mogući pozitivan učinak strukturnih reformi, koji može biti znatan. Provedba reformi i ulaganja iz plana za oporavak i otpornost trebala bi doprinijeti uklanjanju ključnih gospodarskih slabosti Hrvatske, kao što su relativno niska zaposlenost i relativno slab potencijal rasta. Očekuje se da će ulaganja u istraživanje i inovacije doprinijeti konkurentnosti i produktivnosti Hrvatske dok bi se dokvalifikacijom mogla poboljšati konkurentnost radne snage i smanjiti razlike u vještinama i njihove neusklađenosti s potrebama tržišta rada. Znatna ulaganja u obrazovanje trebala bi doprinijeti poboljšanju ishoda učenja. Sve bi te mjere trebale povećati ljudski kapital i produktivnost rada te tako povećati doprinos rada potencijalnom rastu.

- (21) Kontinuirana liberalizacija tržišta usluga, uključujući liberalizaciju više reguliranih profesija, trebala bi koristiti potrošačima, povećati konkurentnost i stvoriti više radnih mjesta. Smanjenje administrativnog opterećenja i parafiskalnih nameta, kao i administrativne mjere povezane s poboljšanjem upravljanja poduzećima u državnom vlasništvu i javnom nabavom, suzbijanjem korupcije i povećanjem kapaciteta za sprečavanje pranja novca trebali bi Hrvatskoj olakšati ispunjenje obveza nakon pristupanja europskom tečajnom mehanizmu II. Ti će koraci pozitivno utjecati na povjerenje ulagača, a Hrvatska će postati privlačnija za inozemna ulaganja i prijenos znanja. Te reforme kao i ulaganja u učinkovitiji prometni sustav, daljnju dekarbonizaciju industrije, povećanje energetske učinkovitosti zgrada te promicanje zelene tranzicije i digitalne tranzicije trebali bi potaknuti konkurentnost i povećati održivost gospodarstva općenito.
- (22) Plan za oporavak i otpornost sadržava mjere čiji je cilj poboljšanje zapošljivosti najranjivijih skupina, čime se smanjuju socijalna isključenost i siromaštvo. Rizik od siromaštva i socijalne isključenosti u Hrvatskoj usko je povezan s nezaposlenošću i neaktivnošću. Osobe starije životne dobi, osobe s invaliditetom i osobe koje žive u kućanstvima u kojima nema zaposlenih relativno su izloženije riziku od siromaštva, a sustav naknada za nezaposlene i dalje je neadekvatan i karakterizira ga niska pokrivenost. U planu za oporavak i otpornost preuzima se obveza da se osigura adekvatnost zajamčene minimalne naknade i proširi pokrivenost zajamčenom minimalnom naknadom, koja čini ključnu naknadu namijenjenu smanjenju siromaštva. Na sličan bi način trebalo povećati iznos i trajanje naknade za nezaposlene te povećati iznos minimalne mirovine. Štoviše, mjere za osposobljavanje i razvoj vještina u sektoru turizma i zelenim i digitalnim područjima posebno su usmjerene na najranjivije skupine.

- (23) Plan za oporavak i otpornost uključuje razne intervencije kojima se doprinosi provedbi europskog stupa socijalnih prava i čiji je cilj, među ostalim, veća dostupnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, razvoj digitalnih rješenja za razmjenu podataka o socijalnim naknadama, uvođenje usluge socijalnog mentorstva radi promicanja zapošljavanja i socijalne uključenosti, osobito mladih.

Načelo „ne nanosi bitnu štetu”

- (24) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (d) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.4. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će se planom za oporavak i otpornost osigurati da se nijednom mjerom za provedbu reformi i projekata ulaganja uključenom u plan za oporavak i otpornost ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima (ocjena A) u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća¹ (načelo „ne nanosi bitnu štetu”).
- (25) U skladu s Uredbom (EU) 2021/241 i tehničkim smjernicama navedenima u Obavijesti Komisije naslovljenoj „Tehničke smjernice o primjeni načela nenanošenja bitne štete u okviru Uredbe o mehanizmu za oporavak i otpornost”², Hrvatska je dostavila dokaze i jamstva da mjere za provedbu reformi i projekata ulaganja iz plana za oporavak i otpornost ne bi trebale uzrokovati bitnu štetu bilo kojem od šest okolišnih ciljeva, a to su ublažavanje klimatskih promjena, prilagodba klimatskim promjenama, održiva uporaba i zaštita vodnih i morskih resursa, kružno gospodarstvo, sprečavanje i kontrola onečišćenja te zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustavâ.

¹ Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

² SL C 58, 18.2.2021., str. 1.

- (26) Odabrane su mjere kojima se znatno doprinosi okolišnim ciljevima ili koje nemaju nikakav ili imaju neznatan predvidiv učinak na okolišne ciljeve pa se očekuje da mnoge mjere iz plana za oporavak i otpornost od početka neće nanositi bitnu štetu, npr. u području obrazovanja i osposobljavanja, tržišta rada, javne uprave. Ako je to potrebno, specifičnim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima trebalo bi zajamčiti izbjegavanje bitne štete. Osobito, ulaganja u hvatanje i skladištenje ugljika ne bi smjela uključivati nabavu ili korištenje opreme za napredno crpljenje nafte niti za povećanje proizvodnje nafte. Slično bi i za geotermalna ulaganja ključnim etapama i ciljnim vrijednostima trebalo zajamčiti da projekti ne uključuje istraživanje ili crpljenje nafte ili plina, nabavu opreme u takve svrhe, da neće biti ispuštanja metana te da geotermalno bušenje neće prouzročiti nestašicu vode niti štetno utjecati na kvalitetu vode. Projekt ulaganja u Zračnu luku Zadar posebno se odnosi na elektrifikaciju zračne luke i ugradnju fotonaponskih ćelija, pri čemu se jamči da se potpora na temelju Uredbe (EU) 2021/241 neće iskoristiti za fizičko proširenje zračne luke. Ključnom etapom za ulaganje u spalionice medicinskog otpada u centru Zagreba trebalo bi osigurati da spalionice imaju linije za energetske oporabu nereguliranih opasnog medicinskog otpada sa sustavom čišćenja dimnih plinova i sustavom kontinuiranog praćenja emisija. Posebna pozornost posvećena je i horizontalnim programima, u kojima bi ključnim etapama trebalo zajamčiti da zahtjevi u pogledu poštovanja načela nenanošenja bitne štete budu ugrađeni u strukturu programa.

Doprinos zelenoj tranziciji, uključujući biološku raznolikost

- (27) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (e) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.5. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost sadržava mjere koje u velikoj mjeri (ocjena A) doprinose zelenoj tranziciji, uključujući biološku raznolikost, ili rješavanju izazova koji iz toga proizlaze. Na mjere potpore klimatskim cijevima otpada iznos koji čini 40,3 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana za oporavak i otpornost, izračunan u skladu s metodom utvrđenom u Prilogu VI. Uredbi (EU) 2021/241. U skladu s člankom 17. te uredbe plan za oporavak i otpornost usklađen je s informacijama koje su uključene u Nacionalni energetske i klimatski plan 2021.–2030.
- (28) Plan za oporavak i otpornost sadržava dugoročne reforme i dugoročna ulaganja koji doprinose zelenoj tranziciji. Među njima su ulaganja u energetske učinkovitost obnovom javnih i privatnih zgrada, reforme kojima se olakšava korištenje energije iz obnovljivih izvora, ulaganja u geotermalnu energiju i elektroenergetske i distribucijske mreže kako bi se olakšala integracija obnovljivih izvora energije. Ulaganja u hvatanje i geološko skladištenje vodika trebala bi pružiti dokaze za inovativne tehnologije s potencijalom za ublažavanje klimatskih promjena. Osim toga, planom za oporavak i otpornost podupire se korištenje naprednih biogoriva, proizvodnja vodika iz obnovljivih izvora i uvođenje infrastrukture za opskrbu, a sve to će u sljedećem desetljeću ubrzati prelazak na održivu mobilnost. Planom za oporavak i otpornost promiče se modalni prelazak s cestovnog na željeznički prijevoz, uz ulaganja u vozila i plovila s nultom stopom emisija i popratnu infrastrukturu. Naposljetku, ulaganja u razvoj zelenih vještina kao i potpora MSP-ovima i velikim poduzećima za ulaganja u proizvodne procese prihvatljive za okoliš i održiviji turizam trebali bi doprinijeti ostvarenju zelenih ciljeva.

- (29) Reforme i ulaganja koji doprinose zelenoj tranziciji općenito su usklađeni s postojećim nacionalnim planovima. Plan za oporavak i otpornost trebao bi u smislu okolišnih politika izravno doprinijeti poboljšanju gospodarenja prirodnim resursima. Plan za oporavak i otpornost uključuje ulaganja u infrastrukturu radi modernizacije sustava za vodoopskrbu i odvodnju otpadnih voda i bržeg prelaska na kružno gospodarstvo. Dodijeljena su financijska sredstva za novu infrastrukturu radi smanjenja udjela otpada koji se šalje na odlagališta, uključujući postrojenja za recikliranje i centre za razvrstavanje otpada. Plan za oporavak i otpornost uključuje ulaganja za promicanje kružnog gospodarstva u poljoprivrednom sektoru radi smanjenja otpada od hrane. Uključuje i namjenske mjere potpore zaštiti biološke raznolikosti, kao što su obnavljanje prirodnih funkcija rijeka, poplavnih područja i uklanjanje invazivnih vrsta u osjetljivom području delte rijeke Neretve. Te bi mjere trebale osigurati trajan učinak hrvatskog plana za oporavak i otpornost na zelenu tranziciju, među ostalim na biološku raznolikost i zaštitu okoliša.
- (30) Reforme i ulaganja trebali bi znatno doprinijeti ubrzanju dekarbonizacije i ostvarenju klimatskih ciljeva Hrvatske utvrđenih u Nacionalnom energetske i klimatskom planu 2021.–2030. i dugoročnoj strategiji dekarbonizacije. Kad je riječ o okolišnim ciljevima definiranim u Uredbi (EU) 2020/852, plan za oporavak i otpornost uključuje važne mjere za ublažavanje klimatskih promjena čiji je cilj smanjenje emisija stakleničkih plinova, uglavnom povećanjem energetske učinkovitosti zgrada, ulaganjima u promicanje korištenja obnovljivih izvora energije u sektorima energetike i prometa, kao i primjenom inovativnih tehnologija. Plan za oporavak i otpornost uključuje važne mjere za prilagodbu klimatskim promjenama, uključujući potporu za održivo korištenje vodnih resursa smanjenjem gubitaka vode i potrošnje energije u vodoopskrbnim mrežama.

Plan za oporavak i otpornost uključuje i znatna ulaganja u sprečavanje rizika od poplava promicanjem prirodnih rješenja. Očekuje se da će hrvatski plan za oporavak i otpornost doprinijeti energetske i klimatske ciljevima Unije za 2030. i cilju klimatske neutralnosti Unije do 2050.

Doprinos digitalnoj tranziciji

- (31) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (f) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.6. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost sadržava mjere za koje se očekuje da će u velikoj mjeri (ocjena A) djelotvorno doprinijeti digitalnoj tranziciji ili svladavanju izazova koji iz toga proizlaze. Na mjere potpore digitalnim ciljevima otpada iznos koji čini 20,4 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana za oporavak i otpornost, izračunan u skladu s metodom utvrđenom u Prilogu VII. Uredbi (EU) 2021/241.
- (32) Mjere za potporu digitalnoj tranziciji prisutne su u cijelom planu za oporavak i otpornost Hrvatske, što odražava opsežnu prirodu predviđenih napora u cilju digitalizacije koji obuhvaćaju niz sektora. Jedna je komponenta plana za oporavak i otpornost posvećena samo digitalnoj transformaciji hrvatskog gospodarstva i društva, uz dosljedne mjere za potporu digitalizaciji javne uprave i pružanju digitalnih javnih usluga. Plan za oporavak i otpornost Hrvatske uključuje i ulaganja u digitalnu povezivost, koja bi trebala unaprijediti digitalnu infrastrukturu za internetske usluge fiksne i mobilne mreže u udaljenim i ruralnim područjima koja zaostaju u smislu digitalne uključenosti.

- (33) Osim te posebne komponente posvećene digitalnoj tranziciji, i većina drugih komponenti doprinosi digitalnoj transformaciji Hrvatske. Plan za oporavak i otpornost uključuje značajne mjere za digitalizaciju prometa, energetike, zdravstva, pravosuđa i obrazovanja, uz specifična ulaganja u digitalne alate za visoko obrazovanje. Izrada sveobuhvatne strategije namijenjena je usmjeravanju digitalne transformacije hrvatskog društva i gospodarstva u sljedećem desetljeću i u njoj će biti definirani strateški ciljevi za digitalnu tranziciju gospodarstva, javne uprave i pravosuđa, digitalnu povezivost i razvoj digitalnih vještina.
- (34) Očekuje se da će reforme i ulaganja povezani s digitalizacijom koji primaju potporu iz plana za oporavak i otpornost imati trajan učinak. Na primjer, očekuje se da će ulaganja kojima se podupire digitalna transformacija hrvatske javne uprave dovesti do sistemskih promjena prema razvoju sustava interoperabilnosti na nacionalnoj i međunarodnoj razini, a u javnoj upravi potaknuti donošenje odluka na temelju podataka. Očekuje se da će ta ulaganja transformirati način komunikacije hrvatske javne uprave s njezinim korisnicima. Očekuje se da će i ulaganja u povezivost doprinijeti smanjenju digitalnog jaza između urbanih i ruralnih područja, a da će planirane komplementarne mjere koje se očekuju iz drugih nacionalnih fondova ili fondova Unije zajamčiti ostvarenje Unijinih ciljeva gigabitnog društva.

Trajan učinak

- (35) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (g) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.7. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će plan za oporavak i otpornost u velikoj mjeri (ocjena A) imati trajan učinak na Hrvatsku.
- (36) Očekuje se da će reforme s ciljem smanjenja administrativnog i financijskog opterećenja za poduzeća pojednostavnjenjem opterećujućih propisa i smanjenjem parafiskalnih nameta biti korisne za stvaranje vrijednosti u privatnom sektoru. Slično bi i mjere za suzbijanje korupcije i sprečavanje pranja novca, kao i reforme s ciljem smanjenja broja neriješenih predmeta i skraćivanja trajanja rješavanja predmeta u pravosuđu trebale ojačati institucije, povećati povjerenje ulagača i pomoći Hrvatskoj u privlačenju ulaganja i znanja. Reforme s ciljem liberalizacije reguliranih profesija trebale bi povećati konkurentnost u gospodarstvu na korist potrošača i zapošljavanja. Očekuje se da će reforme s ciljem poboljšanja učinkovitosti i djelotvornosti okvira za istraživanje i inovacije, uključujući poboljšani program poreznih poticaja za istraživanje i razvoj i programe potpore inovacijama imati trajan pozitivan učinak na produktivnost i gospodarstvo u cjelini. Poboljšano upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu i intenzivnija prodaja takvih poduzeća i neaktivne imovine trebali bi imati trajan pozitivan učinak na alokativnu učinkovitost gospodarstva. Navedene su i važne inicijative za poboljšanje procesa javne uprave, među ostalim njihovom digitalizacijom, npr. pri registraciji poduzeća i plaćanju naknada, i za potporu razvoju vještina javnih službenika, što bi trebalo imati trajan pozitivan učinak na kvalitetu usluga koje se pružaju poduzećima i kućanstvima.

- (37) Očekuje se da će ulaganja u obrazovanje, zdravstvo i vještine za tržište rada imati dugoročne pozitivne učinke na ljudski kapital. Ulaganja u istraživanje i inovacije trebala bi biti korisna za produktivnost i konkurentnost trgovačkih društava, dok bi ulaganja u čistu energiju, održivi turizam, modernizaciju prometnog sustava, digitalnu i zelenu tranziciju trebala strukturno unaprijediti održivost gospodarstva i s vremenom privući dodatna ulaganja. Očekuje se i da će kombinacija energetske učinkovitosti i seizmičke obnove zgrada imati trajan učinak na smanjenje potrošnje energije i povećanje sigurnosti.
- (38) Trajan učinak plana za oporavak i otpornost može se pojačati i sinergijama između plana za oporavak i otpornost i drugih programa koji se financiraju iz fondova kohezijske politike, posebno znatnim uklanjanjem duboko ukorijenjenih teritorijalnih izazova i promicanjem uravnoteženog razvoja.

Praćenje i provedba

- (39) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (h) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.8. iz Priloga V. toj uredbi aranžmani predloženi u planu za oporavak i otpornost prikladni su (ocjena A) za osiguranje djelotvornog praćenja i provedbe plana za oporavak i otpornost, uključujući predviđeni vremenski raspored, ključne etape i ciljne vrijednosti te povezane pokazatelje.

- (40) U provedbi mjera iz plana za oporavak i otpornost trebalo bi sudjelovati nekoliko državnih institucija. Središnje koordinacijsko tijelo koje će se osnovati u okviru Ministarstva financija bit će glavno nacionalno tijelo zaduženo za sveukupnu koordinaciju i praćenje plana za oporavak i otpornost, uključujući aktivno praćenje napretka u provedbi mjera, na temelju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti utvrđenih za svaku komponentu. Za provedbu reformi i ulaganja iz plana za oporavak i otpornost bit će izravno odgovorna nadležna ministarstva, dok bi Odbor za provedbu na razini ministara trebao osigurati dosljednost pri korištenju sredstava iz svih fondova Unije. U planu za oporavak i otpornost definirane su ključne etape i ciljne vrijednosti za svako ulaganje i svaku reformu uključene u plan za oporavak i otpornost. Broj ključnih etapa i ciljnih vrijednosti razmjerni su broju mjera i veličini plana u odnosu na hrvatsko gospodarstvo. Predloženi kvalitativni i kvantitativni pokazatelji za ključne etape i ciljne vrijednosti dovoljno su jasni, realni i sveobuhvatni za praćenje i provjeru njihova ostvarenja. Budući da plan za oporavak i otpornost sadržava sveobuhvatne mehanizme za koordinaciju, provedbu i praćenje, njegova bi provedba trebala uvelike ovisiti o administrativnim i provedbenim kapacitetima provedbenih tijela, od kojih neka tek treba utvrditi ili osnovati. Stoga posebnu pozornost treba posvetiti uspostavi strukture za provedbu i koordinaciju, među ostalim i središnjeg koordinacijskog tijela, koje treba osnovati do kraja 2021., kako je i navedeno u odgovarajućoj ključnoj etapi.

- (41) Države članice trebale bi osigurati da se financijska potpora u okviru Mehanizma priopći i potvrdi u skladu s člankom 34. Uredbe (EU) 2021/241. Tehnička potpora može se zatražiti u okviru Instrumenta za tehničku potporu uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća¹ kako bi se državama članicama pomoglo u provedbi njihova plana za oporavak i otpornost.

Troškovi

- (42) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (i) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.9. iz Priloga V. toj uredbi obrazloženje iznosa procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost koje je navedeno u planu za oporavak i otpornost donekle je (ocjena B) razumno i uvjerljivo, u skladu je s načelom troškovne učinkovitosti te je razmjerno očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.
- (43) Hrvatska je uglavnom dostavila detaljnu raščlambu troškova za svaku mjeru, s upućivanjima na prethodne slične projekte ili studije kako bi opravdala iznose troškova i odgovarajućim objašnjenjima metodologije primijenjene za utvrđivanje ukupnih troškova. Za razne mjere za koje se troškovi ne mogu unaprijed detaljno utvrditi, npr. za projekte koji se odabiru na temelju natječajnih postupaka, kao što su pozivi na podnošenje prijedloga, u planu za oporavak i otpornost općenito se navodi obrazloženje na temelju ranijih iskustava da troškovi nisu nerazmjerni ciljevima mjere. Smatra se da su procjene troškova za znatnu većinu mjera razumne i vjerodostojne.

¹ Uredba (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. veljače 2021. o uspostavi Instrumenta za tehničku potporu (SL L 57, 18.2.2021., str. 1.).

Iako je Hrvatska uložila znatne napore kako bi dostavila potrebne informacije o troškovima, metodologijom i obrazloženjem troškova nisu dosljedno obuhvaćeni svi elementi mjera, a u nekim slučajevima nisu objašnjeni dijelovi ukupnog troška. Troškovi su u manjem broju procjena troškova premašili raspon troškova utvrđen u odnosu na usporedive projekte. Budući da za te procjene troškova primijenjena metodologija nije dovoljno dobro objašnjena, a veza između obrazloženja i samog troška ponekad nije potpuno jasna, kriterij procjene troškova nije dobio višu ocjenu. Konačno, procijenjeni ukupni trošak plana za oporavak i otpornost u skladu je s načelom troškovne učinkovitosti te je razmjeran očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.

Zaštita financijskih interesa Unije

- (44) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (j) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.10. iz Priloga V. toj uredbi aranžmani predloženi u planu za oporavak i otpornost i dodatne mjere sadržane u ovoj Odluci prikladni su (ocjena A) za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje korupcije, prijevара i sukoba interesa pri korištenju sredstava stavljenih na raspolaganje na temelju te uredbe i očekuje se da će se aranžmanima djelotvorno izbjeći dvostruko financiranje na temelju te uredbe i u okviru drugih programa Unije. Time se ne dovodi u pitanje primjena drugih instrumenata i alata za promicanje i osiguranje usklađenosti s pravom Unije, među ostalim i za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje korupcije, prijevара i sukoba interesa te za zaštitu proračuna Unije u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća¹.

¹ Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije (SL L 433I, 22.12.2020., str. 1.).

- (45) Sustav za provedbu plana za oporavak i otpornost u Hrvatskoj opisan je na odgovarajući način. Koherentan je i temelji se na pouzdanim procesima i strukturama, a posebno su jasne uloge i odgovornosti subjekata u kontrolama i revizijama, relevantne kontrolne funkcije primjereno su razdvojene i osigurana je neovisnost aktera koji obavljaju revizije. Središnje koordinacijsko tijelo za provedbu plana za oporavak i otpornost trebala bi biti Uprava za makroekonomske analize u okviru Ministarstva financija. Radi provedbe reformi i ulaganja za svaku je komponentu i potkomponentu imenovano nadležno tijelo na razini ministarstva i središnjeg državnog ureda, u skladu sa sektorskom nadležnošću koja je propisana Zakonom o sustavu državne uprave. Sektor za poslove Nacionalnog fonda u Ministarstvu financija trebalo bi biti tijelo odgovorno za pripremu i slanje polugodišnjih zahtjeva za plaćanje Europskoj komisiji nakon potvrde ostvarenja relevantnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, kojima se prilažu izjava o upravljanju i sažetak provedenih revizija. Poslovi tijela za reviziju dodijeljeni su Agenciji za reviziju sustava provedbe programa Europske unije.
- (46) Gledajući u cjelini, aranžmani koje je Hrvatska predložila u planu za oporavak i otpornost za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje korupcije, prijevara i sukoba interesa pri korištenju sredstava koja se stavljaju na raspolaganje na temelju Uredbe (EU) 2021/241, uključujući aranžmane čiji je cilj izbjegavanje dvostrukog financiranja, ocijenjeni su odgovarajućima. Ključne etape koje se odnose na zakonske ovlasti tijela uključenih u provedbu i kontrolu, središnje koordinacijsko tijelo i nadogradnje IT sustava, trebale bi biti ostvarene prije podnošenja prvog zahtjeva za plaćanje.

Osim toga, akteri nadležni za kontrole trebali bi imati zakonske ovlasti i administrativni kapacitet za izvršenje svojih planiranih uloga i zadaća, pod uvjetom da ključne etape koje se odnose na analizu radnog opterećenja i preporuke koje iz nje proizlaze budu ostvarene najkasnije do trenutka podnošenja prvog zahtjeva za plaćanje.

Koherentnost plana za oporavak i otpornost

- (47) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (k) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.11. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost u velikoj mjeri (ocjena A) sadržava mjere za provedbu reformi i projekata javnih ulaganja koje čine koherentna djelovanja.
- (48) Okosnicu hrvatskog plana za oporavak i otpornost čini pet koherentnih komponenata i jedna inicijativa kojima se podupiru zajednički ciljevi poticanja oporavka hrvatskog gospodarstva, ublažavanja posljedica bolesti COVID-19, doprinosa zelenoj tranziciji i digitalnoj tranziciji i uključivom rastu te povećanja otpornosti i konkurentnosti hrvatskog gospodarstva. Komponente plana za oporavak i otpornost, a posebno inicijativa koja se odnosi na obnovu zgrada, trebale bi doprinijeti i ponovnoj izgradnji područja oštećenih dvama razornim potresima koji su 2020. pogodili središnju Hrvatsku i prouzročili posljedice u Zagrebu i okolici te na Banovini. Svih pet komponenata i jedna inicijativa temelje se na koherentnim paketima reformi i ulaganja, s mjerama koje se međusobno jačaju i/ili dopunjuju. Postoje i sinergije među različitim komponentama i inicijativama, a nijedna mjera nije u suprotnosti s drugim mjerama niti dovodi u pitanje njihovu djelotvornost.

Ravnopravnost

- (49) Plan za oporavak i otpornost uključuje mjere koje bi mogle doprinijeti povećanju sudjelovanja žena na tržištu rada. Očekuje se da će reforma radnog zakonodavstva doprinijeti tom cilju, olakšati ravnotežu između poslovnog i privatnog života, neizravno smanjiti razliku u plaćama između spolova i riješiti pitanje velikih razlika u mirovinama između spolova. Planom za oporavak i otpornost planirano je financiranje projekata IKT-a koji se odnose na pitanja jednakosti. Plan za oporavak i otpornost uključuje reformu obrazovnog sustava čiji je cilj osigurati jednake mogućnosti za svu djecu, uglavnom povećanjem sudjelovanja u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju te broja nastavnih sati u osnovnoj školi. Hrvatska bi trebala razvijati usluge socijalnog mentorstva kojima bi trebalo pružiti potporu skupinama korisnika kao što su osobe s invaliditetom, žrtve nasilja, beskućnici, migranti, Romi i mladi koji izlaze iz sustava socijalne skrbi, kako bi im se pomoglo pri zapošljavanju. Plan za oporavak i otpornost sadržava nekoliko ulaganja kojima se odgovara na posebne potrebe osoba s invaliditetom, kao što su mjere za osiguravanje fizičkog pristupa zgradama i stambenim zgradama, pružanje odgovarajućih usluga mobilnosti, promicanje hibridnog pristupa radnom mjestu i osiguravanje pristupa digitalnim javnim uslugama.

Samoprocjena sigurnosti

- (50) U skladu s člankom 18. stavkom 4. točkom (g) Uredbe (EU) 2021/241 izrađena je samoprocjena sigurnosti za ulaganja u digitalne kapacitete i povezivost. U planu za oporavak i otpornost opisan je način na koji je nacionalni regulator izradio nacrt pravilnika o načinu i rokovima za provedbu mjera za zaštitu sigurnosti i integriteta komunikacijskih mreža i usluga. Taj nacrt pravilnika sadržava zahtjeve u pogledu jamčenja sigurnosti 5G elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga na temelju preporuka utvrđenih u Komunikaciji Komisije od 29. siječnja 2020. naslovljenoj „Sigurno uvođenje 5G mreža u EU-u – Provedba paketa instrumenata EU-a”.

- (51) Plan za oporavak i otpornost uključuje prekogranične i višedržavne projekte u tri područja. Prvo, uključuje mjere povezane s interoperabilnošću informacijskih sustava u okviru komponente koja se odnosi na digitalnu tranziciju, što uključuje uspostavu, nadogradnju, međusobno povezivanje temeljnih registara i uspostavu središnjeg sustava interoperabilnosti u skladu s Europskim okvirom za interoperabilnost. Drugo, u okviru komponente koja se odnosi na obrazovanje očekuje se da će digitalna transformacija visokog obrazovanja potaknuti i ubrzati snažnije sudjelovanje visokih učilišta u prekograničnim i višedržavnim projektima, a posebno u projektima za koje je digitalna zrelost nužan uvjet za sudjelovanje. Treće, u okviru komponente koja se odnosi na vodno gospodarstvo i gospodarenje vodama Program razvoja javne vodoopskrbe i Program razvoja javne odvodnje otpadnih voda imaju pozitivan učinak na okoliš jer smanjuju onečišćenje okoliša i vodnih resursa te time doprinose očuvanju vodnih tijela, a njihov je učinak u tom smislu prekograničan i globalan.

Postupak savjetovanja

- (52) Hrvatska je prije dostave plana za oporavak i otpornost provela postupak savjetovanja, a javno savjetovanje s dionicima provela je nakon što je u prosincu 2020. Komisiji dostavila nacrt plana. U razdoblju od siječnja do svibnja 2021. tijela su održala više od 15 tematskih sastanaka s različitim dionicima na kojima su predstavila prilike koje plan za oporavak i otpornost pruža Hrvatskoj u određenim područjima, njegovu strukturu, kriterije, postupak i komplementarnost s drugim fondovima Unije. Sažetak plana za oporavak i otpornost objavljen je i predstavljen medijima prije donošenja 1. travnja 2021. Nakon što je Vlada donijela plan za oporavak i otpornost, sažetak plana za oporavak i otpornost objavljen je na internetskoj stranici Vlade i o njemu se 14. travnja 2021. raspravljalo u Saboru.
- (53) U hrvatskom planu za oporavak i otpornost nisu navedeni planovi tijela za uključivanje dionika u provedbu plana. Kako bi se osiguralo da relevantni akteri preuzmu odgovornost ključno je da se u praćenje teritorijalne raspodjele resursa tijekom provedbe ulaganja i reformi iz plana za oporavak i otpornost uključe sva regionalna i lokalna tijela i dionici, uključujući socijalne partnere i civilno društvo.

Pozitivna ocjena

- (54) Nakon Komisijine pozitivne ocjene hrvatskog plana za oporavak i otpornost i zaključka da je plan za oporavak i otpornost u zadovoljavajućoj mjeri usklađen s kriterijima za ocjenjivanje utvrđenima u Uredbi (EU) 2021/241, u skladu s člankom 20. stavkom 2. te uredbe i Prilogom V. toj uredbi, ovom bi Odlukom trebalo utvrditi reforme i projekte ulaganja koji su potrebni za provedbu plana za oporavak i otpornost, relevantne ključne etape, ciljne vrijednosti i pokazatelje, i iznos koji Unija stavlja na raspolaganje za provedbu plana za oporavak i otpornost u obliku bespovratne financijske potpore.

Financijski doprinos

- (55) Procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost Hrvatske iznose 6 393 794 220 EUR. S obzirom na to da je plan za oporavak i otpornost u zadovoljavajućoj mjeri usklađen s kriterijima za ocjenjivanje utvrđenima u Uredbi (EU) 2021/241, a procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost viši su od maksimalnog financijskog doprinosa dostupnog za Hrvatsku, financijski doprinos dodijeljen za plan za oporavak i otpornost Hrvatske trebao bi biti jednak ukupnom iznosu financijskog doprinosa dostupnog za Hrvatsku.

- (56) U skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241 izračun maksimalnog financijskog doprinosa za Hrvatsku ažurirat će se do 30. lipnja 2022. U skladu s člankom 23. stavkom 1. te uredbe iznos za Hrvatsku koji ne premašuje maksimalni financijski doprinos iz članka 11. stavka 1. točke (a) te uredbe trebalo bi staviti na raspolaganje za pravne obveze do 31. prosinca 2022. Bude li to potrebno nakon ažuriranja maksimalnog financijskog doprinosa, Vijeće bi na prijedlog Komisije trebalo izmijeniti ovu Odluku tako da se bez nepotrebne odgode uključi ažurirani maksimalni financijski doprinos izračunan u skladu s člankom 11. stavkom 2. te uredbe.
- (57) Potpora će se financirati pozajmljivanjem od strane Komisije u ime Unije na temelju članka 5. Odluke Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053¹. Potpora bi se trebala isplatiti u obrocima nakon što Hrvatska u zadovoljavajućoj mjeri ostvari relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u vezi s provedbom plana za oporavak i otpornost.
- (58) Hrvatska je zatražila pretfinanciranje u iznosu od 13 % financijskog doprinosa. Taj bi iznos Hrvatskoj trebalo staviti na raspolaganje podložno stupanju na snagu sporazuma iz članka 23. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/241 („sporazum o financiranju”).

¹ Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. prosinca 2020. o sustavu vlastitih sredstava Europske unije te o stavljanju izvan snage Odluke 2014/335/EU, Euratom (SL L 424, 15.12.2020., str. 1.).

- (59) Ovom se Odlukom ne bi trebalo dovoditi u pitanje ishod postupaka koji se odnose na dodjelu sredstava Unije u okviru drugog programa Unije osim Mehanizma ni postupke koji se odnose na narušavanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta koji se mogu poduzeti, posebno na temelju članaka 107. i 108. Ugovora. Ona nema prednost pred zahtjevom iz članka 108. Ugovora da države članice obavijeste Komisiju o slučajevima potencijalne državne potpore,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odobrenje ocjene plana za oporavak i otpornost

Odobrava se ocjena plana za oporavak i otpornost Hrvatske na temelju kriterija predviđenih u članku 19. stavku 3. Uredbe (EU) 2021/241. Reforme i projekti ulaganja u okviru plana za oporavak i otpornost, aranžmani i vremenski raspored za praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost, uključujući relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti, relevantni pokazatelji povezani s ostvarenjem predviđenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te aranžmani za pružanje potpunog pristupa osnovnim relevantnim podacima Komisiji utvrđeni su u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 2.

Financijski doprinos

1. Unija Hrvatskoj stavlja na raspolaganje financijski doprinos u obliku bespovratne potpore u iznosu od 6 295 431 146 EUR¹. Iznos od 4 631 762 551 EUR na raspolaganju je za preuzimanje pravnih obveza do 31. prosinca 2022. Ako ažuriranje predviđeno u članku 11. stavku 2. Uredbe (EU) 2021/241 rezultira ažuriranim maksimalnim financijskim doprinosom za Hrvatsku koji je jednak ili veći od 6 295 431 146 EUR, dodatni iznos od 1 663 668 594 EUR na raspolaganju je za preuzimanje pravnih obveza od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023. Ako ažuriranje predviđeno u članku 11. stavku 2. Uredbe (EU) 2021/241 rezultira ažuriranim maksimalnim financijskim doprinosom za Hrvatsku koji je manji od 6 295 431 146 EUR, razlika između ažuriranog maksimalnog financijskog doprinosa i iznosa od 4 631 762 551 EUR na raspolaganju je za preuzimanje pravnih obveza u skladu s postupkom utvrđenim u članku 20. stavku 8. Uredbe (EU) 2021/241 od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023.
2. Komisija Hrvatskoj stavlja na raspolaganje financijski doprinos Unije u obrocima u skladu s Prilogom ovoj Odluci. Iznos od 9 818 406 049 EUR stavlja se na raspolaganje kao plaćanje pretfinanciranja, koje je jednako iznosu od 13 % financijskog doprinosa. Komisija pretfinanciranje i obroke može isplatiti u jednoj ili više tranši. Veličina tranši ovisi o dostupnosti sredstava.

¹ Taj iznos odgovara iznosu financijskih sredstava dodijeljenih nakon odbitka proporcionalnog udjela Hrvatske u troškovima iz članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241, izračunanog u skladu s metodom utvrđenom u članku 11. te uredbe.

3. Pretfinanciranje se oslobađa podložno stupanju na snagu sporazuma o financiranju i u skladu s njim. Iznos pretfinanciranja poravnava se proporcionalnim smanjenjem obrokâ za isplatu.
4. Oslobađanje obrokâ u skladu sa sporazumom o financiranju ovisi o dostupnosti sredstava i odluci Komisije, donesenoj u skladu s člankom 24. Uredbe (EU) 2021/241, da je Hrvatska u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u vezi s provedbom plana za oporavak i otpornost. Kako bi bila prihvatljiva za plaćanje, Hrvatska ključne etape i ciljne vrijednosti mora ostvariti najkasnije 31. kolovoza 2026., podložno stupanju na snagu pravnih obveza iz stavka 1.

Članak 3.

Adresat

Ova je Odluka upućena Republici Hrvatskoj.

Sastavljeno u ...

Za Vijeće

Predsjednik
